

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічні основи лісокористування

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від "26" січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лісові екосистеми та збалансоване лісокористування
Викладач (-і)	Миленька Мирослава Миронівна
Контактний телефон викладача	0508520468
E-mail викладача	mulenka.m@gmail.com
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Лісові екосистеми та збалансоване лісокористування» належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки. Завданням навчальної дисципліни засвоєння теорії і практики вирощування та формування стійких лісових насаджень, систем рубок, підвищення продуктивності лісів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є формування у студентів цілісних (системних) знань з питань, які стосуються теоретичних основ різних систем і способів рубок лісів, головного користування та їх технологічних особливостей, методів поновлення лісів, біологічних основ і технологій рубок догляду за лісом, формування і оздоровлення лісів, підвищення якості та продуктивності лісів лісівницькими способами, ведення господарства в лісах природоохоронного, рекреаційного та захисного призначення.</p> <p>Знати</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи теорії і практики формування складу і структури лісостанів на засадах лісової типології та її взаємодії з навколишнім середовищем; - основи технології формування лісових насаджень за структурою, природним складом та біорізноманіттям до природних лісових екосистем; - основні принципи раціонального природокористування і охорони природи; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити моніторинг лісових екосистем з оцінкою впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на їх стан; - оцінювати відповідність техніко-технологічних і організаційних рішень лісівництві принципам збалансованого природокористування; - представляти результати комплексних екологічних досліджень у лісових екосистемах у вигляді наукових звітів та презентацій. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні СК14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування СК15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук. СК 16. Розуміння основних теоретичних положень та принципів математичних та соціально-економічних наук СК20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища</p>	

5. Програмні результати навчання				
<p>ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для вирішення в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПР21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних</p>				
6. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття			Загальна кількість годин	
лекції			30	
практичні			30	
самостійна робота			120	
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
8	101 Екологія	1У	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	Кількість годин			
	лекції	практичні	сам.роб.	
Тема 1. Еколого-економічний аналіз сучасного стану лісового господарства України	2	2		
Тема 2. Лісові екосистеми: біопродуктивність та стійкість. Сутність екологічно орієнтованого лісокористування	2	2		
Тема 3. Принципи екологічно орієнтованого лісового господарства	2	2		
Тема 4. Стан лісів українських карпат, екологічні проблеми та перспективи	2	2		
Тема 5. Лісокористування в українських Карпатах сучасний і стан завдання	2	2		
Тема 6. Оцінка стану управління лісами в Україні Стале управління лісами (на прикладі Українських Карпат)	4	4		
Тема 7. Вікова структура українських Карпат	2	2	30	
Тема 8. Лісівничо-екологічні засади лісокористування з врахуванням ландшафтно-водозбірного принципу	2	2	20	
Тема 9. Водозбірні екосистеми Українських Карпат	2	2		
Тема 10. Категорії лісів українських Карпат	2	2		
Тема 11. Типологія лісів	2		10	
Тема 12. Структура деревостанів та лісогосподарські заходи	2	2	10	
Тема 13. Функціональна структура лісів Держлісагентства	2	2	30	
Тема 14. Концепція реформування та розвитку лісового господарства України	2	2	20	
	Заг.:	30	30	120

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, контрольні роботи,) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навиків та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, <p>використання теоретичних та емпіричних методів дослідження.</p> <p>Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально набрати 50 балів (25 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 10 балів – за індивідуальну науково-дослідну роботу, 15 – за підсумкову контрольну роботу).</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (максимальна оцінка – 50 балів).</p> <p>Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених впродовж вивчення дисципліни балів.</p> <p>Впродовж вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - брати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання;
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>У письмовій контрольній роботі студент повинен продемонструвати вміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навиків і умінь за темами змістового</p>

	модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на більше 50% занять і набрали мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски лекційних чи практичних занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік. Форма здачі: комбінована (письмова з усним захистом).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Національний каталог біотопів України. За ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. Київ : ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 442 с.
2. Свинтух М., Рябоконь П. Сертифікація лісів. Прикладна економіка – від теорії до практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 27 жовтня 2017 р.). Тернопіль: 2017. С. 203–204.
3. Про необхідність перегляду лісокультурної парадигми в Україні в умовах глобальних змін клімату. /В .В. Трентовський та ін.; Сучасні проблеми лісівничо-екологічної типології: матеріали всеукраїнської науково-практичної 58 конференції (XIV Погребняківські читання) (м. Івано-Франківськ, 12–14 травня 2016 р.). Івано-Франківськ: 2016. С. 222–226.
4. Parpan T., Kozak I., Shparyk Yu., **Mylenka M.** Simulation of Decline of Norway Spruce (*Picea Abies* L. Karst.) Forests in Gorgan Mountains (Ukrainian Carpathians): Case Study Using Forkome Model. *Ekológia (Bratislava)*, 2019. Vol. 38, No. 4, p. 353–366.
5. **Парпан В.І.**, Чернявський М.В., Парпан Т.В. Праліси і природні ліси та їх означення // Науковий вісник НЛТУ України: Scientific Bulletin of Ukraine. Випуск 27.6 – Львів, 2017. – С. 11 - 15.
6. Kozak I., Tyriak B., Parpan T., Kozak H. Prognozowanie wpływu zmian klimatycznych na dynamikę drzewostanów bukowych w polskiej i ukraińskiej części Roztocza. *Leśne Prace Badawcze*, 2017, Vol. 78 (2): 149–158.

Додаткова:

1. Концепція Державної цільової програми розвитку лісового господарства України на 2016–2020 роки. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=113516&cat_id=166243 (дата звернення: 10.01.2019 р.).
2. Про необхідність перегляду лісокультурної парадигми в Україні в умовах глобальних змін клімату / В .В. Трентовський та ін.// Сучасні проблеми лісівничо-екологічної типології: матеріали всеукраїнської науково-практичної 58 конференції (XIV Погребняківські читання) (м. Івано-Франківськ, 12–14 травня 2016 р.). - Івано- Франківськ: 2016. - С. 222–226.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність 	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.
Пропуски занять (відпрацювання)	відпрацювання до початку наступного заняття
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	вказати причину
Невідповідна поведінка під час заняття	не допускається
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Coursera, Prometheus

Викладач

Миленька М.М.